

**ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**

www.iph.mk

Ул. "50 Дивизија" бр. 6, 1000 СКОПЈЕ

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

**ДВИЖЕЊЕ НА АКУТНИТЕ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА
ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО 2022 ГОДИНА**

Скопје, април 2023 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД	5
1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	8
2. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	9
3. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	9
4. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	10
4.1. ЗАБОЛУВАЊА ПРОТИВ КОИ СЕ СПРОВЕДУВА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА.....	11
4.1.1. <i>Дифтерија</i>	12
4.1.2. <i>Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)</i>	12
4.1.3. <i>Мали сипаници</i>	12
4.1.4. <i>Заразни заушки</i>	12
4.1.5. <i>Рубеола</i>	12
4.1.6. <i>Голема кашлица</i>	13
4.2. ОСТАНАТИ КАПКОВИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	13
4.2.1. <i>Овчи сипаници</i>	13
4.2.2. <i>Скарлатина</i>	14
4.2.3. <i>Епидемски менингитис (менингококна болест)</i>	14
4.2.4. <i>Инфективна мононуклеоза</i>	14
4.2.5. <i>Легионелоза (легионерска болест)</i>	14
4.2.6. <i>Пневмококни инфекции</i>	14
5. ЦРВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	15
5.1. <i>ЕНТЕРОКОЛИТИС</i>	16
5.2. <i>БАКТЕРИСКИ АЛИМЕНТАРНИ ИНФЕКЦИИ И ИНТОКСИКАЦИИ (АТИ)</i>	17
5.3. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП А</i>	17
5.4. <i>САЛМОНЕЛОЗИ</i>	18
5.5. <i>ШИГЕЛОЗА</i>	18
5.6. <i>ИНФЕКЦИИ СО ESCHERICHIA COLI</i>	18
5.7. <i>ТИФУСИ И ПАРАТИФУСИ</i>	19
5.8. <i>ЏАРДИЈАЗА</i>	19
5.9. <i>ЛИСТЕРИОЗА</i>	19
5.10. <i>КАМПИЛОБАКТЕРИОЗА</i>	19
6. ЗООНОЗИ	20
6.1. <i>БРУЦЕЛОЗА</i>	21
6.2. <i>ЕХИНОКОКОЗА</i>	21
6.3. <i>ЛАЈШМАНИОЗА</i>	21
6.4. <i>КЈУ-ТРЕСКА</i>	22
6.5. <i>АНТРАКС</i>	22
6.6. <i>ТЕТАНУС</i>	22
6.7. <i>ЛАЈМ БОРЕЛИОЗА (ЛАЈМСКА БОЛЕСТ)</i>	23
6.8. <i>ТУЛАРЕМИЈА</i>	23
6.9. <i>ОСТАНАТИ ЗООНОЗИ</i>	23
7. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ.....	24
7.1. <i>ГОНОРЕЈА</i>	24
7.2. <i>СИФИЛИС</i>	24
7.3. <i>ХЛАМИДИЈАЗА</i>	24
7.4. <i>ХИВ/СИДА</i>	25
7.5. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Б</i>	25
7.6. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Ц</i>	26

8.	ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	27
8.1.	СКАБИЕС.....	27
8.2.	ВИРУСЕН ЕНЦЕФАЛИТИС	28
8.3.	БАКТЕРИСКИ МЕНИНГИТИСИ	28
8.4.	МАЛАРИЈА.....	29
8.5.	ТОКСОПЛАЗМОЗА	29
8.6.	ХЕМОРАГИЧНИ ТРЕСКИ	29
8.7.	НЕОПРЕДЕЛЕН ВИРУСЕН ХЕПАТИТ.....	29
9.	ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ.....	30
9.1.	ГРИП / ИЛИ	30
9.2.	COVID-19.....	31
9.3.	АКУТНА ФЛАКЦИДНА ПАРАЛИЗА (АФП)	34
ПРИЛОГ	.....	35

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

АФП	–	Акутна флакцидна парализа
ИЈЗ	–	Институт за јавно здравје
ИЛИ	–	Заболувања слични на грип
Лт	–	Стапка на смртност/леталитет
Мб	–	Стапка на заболување/морбидитет
МЗ	–	Министерство за Здравство
МРП	–	Морбили-Рубеола-Паротит
Мт	–	Стапка на умирање/морталитет
ПЕ	–	Подрачна единица
РСМ	–	Република Северна Македонија
СИДА	–	Синдром на стекната имунодефициенција
СПИ	–	Сексуално преносливи инфекции
СКПИ	–	Сексуално и крвно преносливи инфекции
ХиБ	–	Хемофилус инфлуенца тип Б
ХИВ	–	Хуман имунодефициентен вирус
ЦЈЗ	–	Центар за јавно здравје
I	–	Инциденца

ВОВЕД

Во Извештајот е даден преглед на регистрираните акутни заразни заболувања во 2022 година, а кои подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и подзаконска регулатива:

- **Закон за заштита на населението од заразни болести**
Службен Весник на Република Македонија, број 66/2004 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен Весник на РМ, број 139/2008 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 99/2009 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 146/2014 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 150/2015 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РМ, број 37/2016 година
- **Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести**
Службен весник на РСМ, број 257/2020 година
- **Правилник за начинот на пријавување и формата и содржината на обрасците за пријавување на заразните болести и микробиолошки докажаните причинители**
Службен весник на РМ, број 46/2009 година.

Врз основа на секојдневната обработка на добиените податоци, информации, извештаи и теренски увиди во текот на годината, за тековната епидемиолошка состојба и преземените превентивни и против епидемиски мерки, редовно беа информирани Министерството за здравство на Република Северна Македонија и другите релевантни тела и институции.

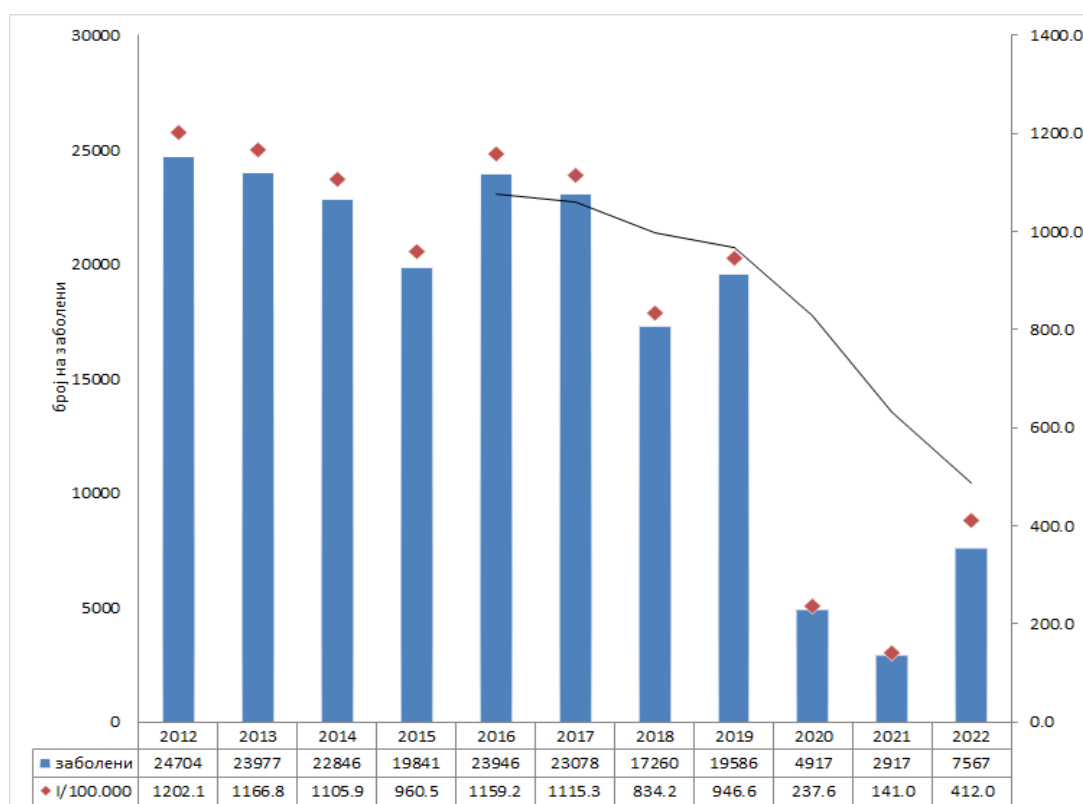
РЕЗИМЕ

Во текот на 2022 година, пријавени се вкупно **7.567 заболени** од акутни заразни заболувања (без КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП случаи) (Табела 1, 2 и 3 во Прилог), со вкупен **морбидитет 412,0/100.000 жители**.

Бројот на регистрирани случаи на акутни заразни заболувања во 2022 е зголемен за 2,6 пати во однос на 2021 година кога беа регистрирани 2.917 случаи ($I=141,0/100.000$).

Во десетгодишниот период од 2012-2021 година, најголем број на заболени ($n=24.704$, $I=1.202,1/100.000$) се регистрирани во 2012 година, додека најмал број ($n=2.917$, $I=141,0/100.000$) во 2021 година. Петгодишниот движечки тренд покажува тенденција на намалување на бројот на заболени што се должи на КОВИД-19 пандемијата и нејзиниот импакт врз пријавувањето на заразните заболувања (Графикон 1).

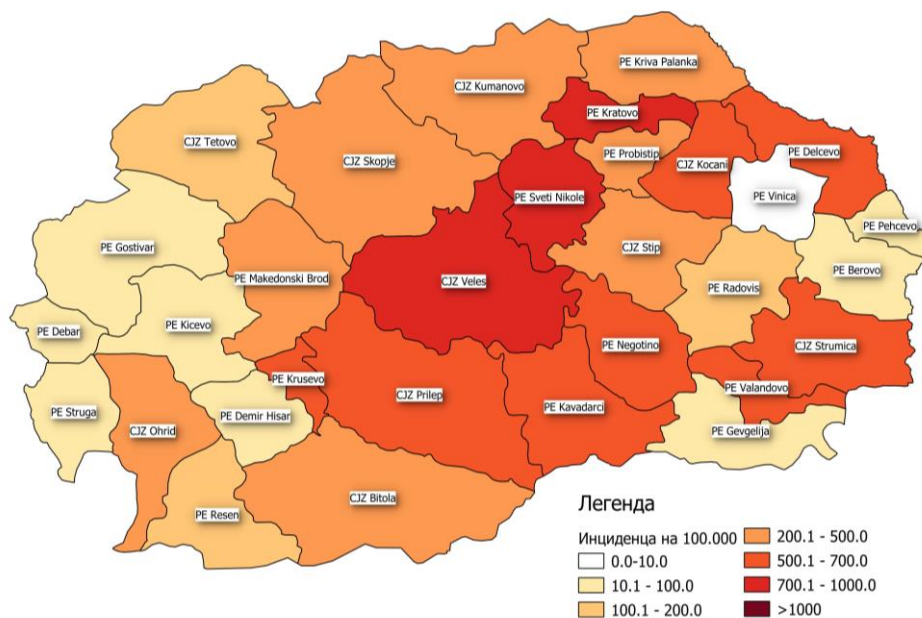
Графикон 1. Акутни заразни заболувања во Р.С. Македонија, регистриран број, инциденца на 100.000 жители и 5 годишен движечки тренд (2012-2022)

Како и во претходната година, најголем број од акутни заразни заболувања во 2022 година отпаѓаат на овчите сипаници ($n=4.816$) и ентероколитите ($n=1.815$) кои заедно чинат 87,6% од вкупниот број на регистрирани заболувања во 2022 година.

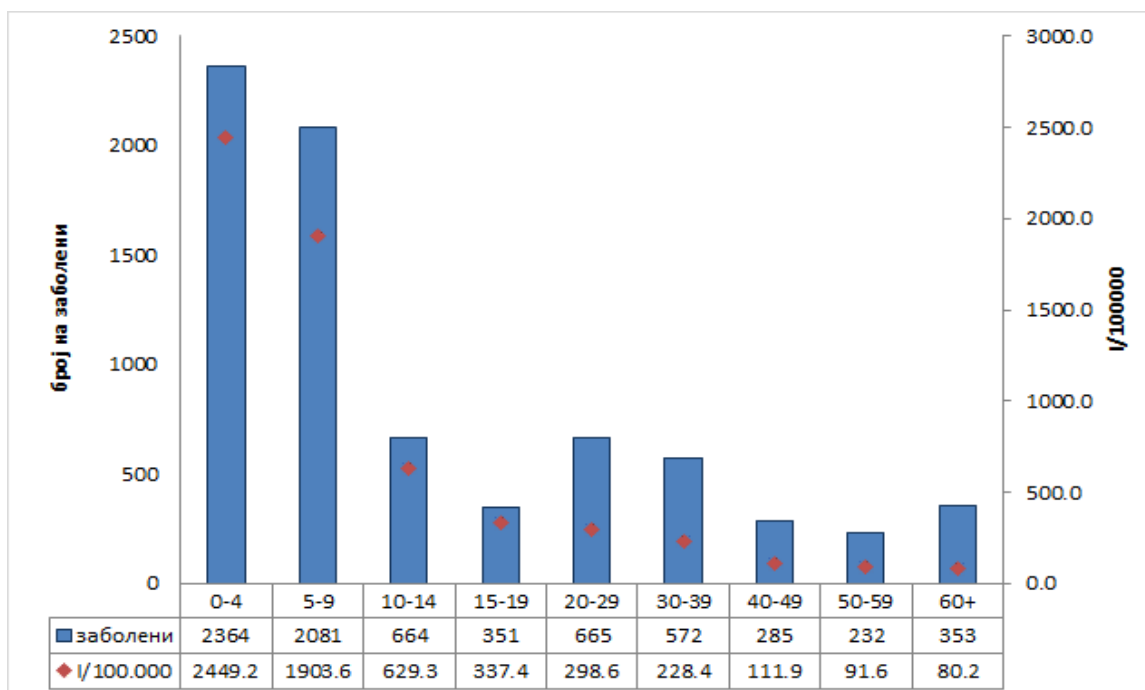
Од вкупниот број извештајни единици (31), најголем број на заболени се пријавени на територијата на Центарот за јавно здравје – Скопје ($n=2.633$; 34,8%), додека највисока инциденца од 1.590,5 на 100.000 жители регистрирана е на територијата на ПЕ Кратово, 1.415,2/100.000 на територијата која ја покрива ЦЈЗ Велес и 1.114,6/100.000 на територијата која ја покрива ПЕ Свети Николе (Картограм 1).

Картограм 1. Географска дистрибуција на заболени од акутни заразни заболувања во 2022 година, инциденца на 100.000 жители

Во однос на дистрибуцијата по возраст, најголем број заболени од акутни заразни болести ($n=2.364$) и највисока инциденца ($2.449,2/100.000$) се регистрирани кај децата на возраст од 0-4 години. Најмал број заболени ($n=232$) се регистрира кај лицата од возрасната група 50-59 години, додека најниска инциденца ($80,2/100.000$) кај лицата на возраст над 60+ години (Графикон 2).

Графикон 2. Возрасна дистрибуција по број и инциденца на 100.000 жители на заболени од акутни заразни заболувања, Р.С. Македонија, 2022 година

Не постои значајна разлика во дистрибуцијата на заразни заболувања по пол во 2022 година - 51,0% се од машки пол, со инциденца од $423,7/100.000$ жители, а 49,0% се од женски пол, каде инциденцата изнесува $400,5/100.000$.

1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2022 година, 65,9% од сите случаи се регистрирани во групата на капкови заразни заболувања - пријавени се 5.013 случаи, со инциденца од 272,9 на 100.000 жители.

На второ место по број на заболени се цревни заразни заболувања кои во вкупниот број на случаи учествуваат со 28,6%, а пријавени се 2.175 случаи и инциденца од 118,4/100.000.

Сексуално преносливите и крвно преносливите инфекции се регистрираат со вкупно 160 случаи или 2,1% од вкупниот број на заразни заболувања ($I=8,7/100.000$). Бројот на новорегистрирани случаи на ХИВ/СИДА вброени во оваа група во текот на 2022 година изнесува $n=42$.

Зоонозите се регистрираат со 35 заболени или 0,5% и инциденца од 1,9/100.000.

Останатите заболувања во 2022 година се регистрираат со 226 случаи (3,0%) и инциденца од 12,3/100.000.

Деталните прикази на бројот на заболени/умрени лица од акутни заразни заболувања регистрирани во 2022 година се дадени во Прилог на извештајот, во Табела 1, 2 и 3, и тоа:

- По Центри за јавно здравје/нивни подрачни единици (каде се регистрирани) и за цела Република, како и по исход на заболувањето - во Табела 1;
- По возрастни групи, пол и исход на заболувањето за целата Република - Табела 2;
- По месец на јавувањето и исход на болеста за целата Република - Табела 3.

ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2022 година, десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања се регистрираат со 7.451 случај и чинат 98,5% од вкупно регистрираните заразни заболувања (без КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП).

Инциденцата на вкупниот број на десетте најчести заболувања регистрирани во 2022 година изнесува 405,7 на 100.000 жители (Табела 1).

Табела 1. Десет најчести акутни заразни заболувања, Р.С. Македонија, 2022 година

Заболување	Број на заболени	I/100.000
Овчи сипаници	4.816	262,2
Ентероколитиси	1.815	98,8
Шуга	190	10,3
АТИ	170	9,3
Салмонелози	167	9,1
Инфективна мононуклеоза	133	7,2
Вирусен хепатитис Б	43	2,3
Скарлатина	42	2,3
Инфекции со Хламидија	31	1,7
Сифилис	22	1,2
Вирусен хепатитис Ц	22	1,2
ВКУПНО	7.451	405,7

2. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во текот на 2022 година, регистрирани се 7 смртни случаи асоцирани со акутно заразно заболување - 5 починати лица со вирусен хепатит Б, едно лице со вирусен менингитис и едно со пневмококна инфекција (не сметајќи ги КОВИД-19, грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинител на заразна болест и АФП).

Регистрираниот морталитет од акутни заразни заболувања во 2022 година изнесува $M_t=0,38$ на 100.000 жители, се регистрира зголемување во споредба со претходната година кога бил $M_t=0,05$, а во споредба со просекот (0,42) за последните десет години (2012-2021), регистрираниот M_t во 2022 е на слично ниво (Табела 2).

Табела 2. Морталитет од акутни заразни заболувања на 100.000 жители во Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
$M_t/$ 100.000	0,68	0,63	0,54	0,53	0,39	0,48	0,34	0,39	0,82	0,05	0,38

3. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во тек на 2022 пријавени се 3 епидемии на заболувања кои се пренесуваат преку храна или вода. Регистрирано е вкупно 91 заболено лице, а хоспитализирани или задржани на лекување во дневна болница биле 2 лица. Сите три пријавени епидемии се алиментарни.

- *Алиментарна токсинфекција* е првата епидемија пријавена во месец јуни 2022 година од страна на ЦЈЗ Битола и одјавена е во истиот месец. Во оваа епидемија, регистрирана во фабрика во Битола, пријавени се вкупно 64 заболени лица, а хоспитализирани и смртни случаи не се пријавени. Докажан причинител е *Staphylococcus coagulase positive*.
- *Алиментарна токсинфекција* е пријавена и во месец јули од страна на ЦЈЗ Штип и одјавена истиот месец, 2022 година. Во оваа епидемија, регистрирана во детска градинка во Штип, пријавени се 7 заболени и 2 хоспитализирани лица, додека смртни случаи не се пријавени. Причинителот на епидемијата не е утврден.
- Епидемија на *Алиментарна токсинфекција* е пријавена и во месец декември 2022 година, од страна на ЦЈЗ Скопје. Во оваа епидемија, регистрирана во студентски дом во Скопје, пријавени се вкупно 20 заболени лица, додека хоспитализирани и смртни случаи не се пријавени. Причинителот не е утврден, а епидемијата е одјавена во јануари 2023 година.

Епидемиолозите од надлежните епидемиолошки служби каде се пријавени епидемиите извршиле епидемиолошки истражувања на подрачје на ЦЈЗ/ПЕ каде биле регистрирани, согласно протокол за истражување на епидемии и брза реакција во кризни состојби, при што изготвиле епидемиолошки анкети и земале материјали за лабораториско докажување/потврдување на причинителот, односно утврдување на изворот и патот на пренесување.

ПАНДЕМИЈА НА КОВИД-19

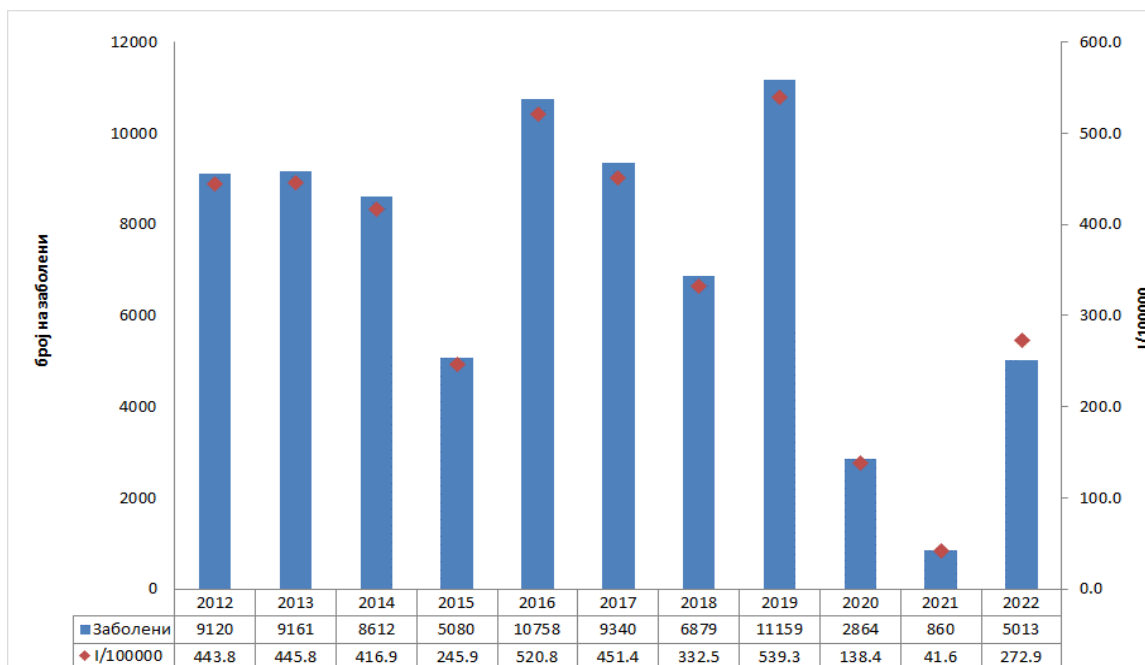
На 20.01.2020, Светската здравствена организација го прогласи ново појавеното заболување КОВИД-19 за јавно-здравствена итност од меѓународно значење, а на 11.03.2020 година прогласи пандемија предизвикана од SARS CoV-2, нов, дотогаш непознат вирус. Подетален опис на епидемиолошката состојба со КОВИД-19 во Републиката, ќе биде даден во соодветно поглавје (10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ, 9.2. COVID-19).

4. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Капковите заразни заболувања во 2022 година во Република Северна Македонија се регистрирани со 5.013 случаи и инциденца од 272,9 на 100.000 жители.

Во периодот 2012-2021 година, регистрираната инциденца од оваа група на заболувања се движи од 41,6 во 2021 до 539,3 на 100.000 жители во 2019 година (Графикон 3).

Графикон 3. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од капкови заразни заболувања, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Во 2022 година, како и во претходните пет години, во групата на капкови заразни заболувања, овчите сипаници се регистрираат со највисока инциденца (262,2/100.000). Не се регистрирани случаи на рубеола, мали сипаници, инфекции предизвикани од ХиБ и голема кашлица, а со најниска инциденца од 0,05 на 100.000 жители, се регистрира менингококната болест.

Во изминатиот петгодишен период, најниска просечна инциденца од 0,1/100.000 се регистрира кај инфекциите предизвикани со ХиБ (Табела 3).

Од групата на капкови заразни заболувања, во текот на 2022 година не се пријавени епидемии.

Табела 3. Капкови заразни заболувања, I/ 100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2017-2021 и 2022

Заболување/ година	Просек						
	2022	2017-2021	2021	2020	2019	2018	2017
Овчи сипаници	262,2	260,58	37,5	128,6	416,8	296,7	423,3
Скарлатина	2,3	9,02	0,5	3,9	15,6	12,7	12,4
Мононуклеоза инфективна	7,24	10,53	3,0	5,1	16,4	16,1	11,9
Легионерска болест	0,33	0,16	0,05	0,0	0,3	0,4	0,0
Заразни заушки	0,71	1,03	0,44	0,4	1,4	1,4	1,5
Пневмококни инфекции	0,11	0,20	0,0	0,0	0,4	0,2	0,4
Мали сипаници	0,0	18,38	0,0	0,0	87,9	3,1	0,9
Менингококна болест	0,05	0,07	0,05	0,0	0,0	0,1	0,0
Голема кашлица	0,0	0,56	0,0	0,4	0,2	1,5	0,6
Инфекции предизвикани со ХиБ	0,0	0,13	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2
Рубеола (црвенка)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВКУПНО	272,9	300,6	41,6	138,6	539,3	332,5	451,4

4.1. Заболувања против кои се спроведува задолжителна имунизација

Од групата на акутните капкови заразни заболувања, во Република Северна Македонија континуирана задолжителна имунизација се спроведува против малите сипаници, рубеолата, заразните заушки, големата кашлица и дифтеријата, а од 2008 година против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ). Во втората половина на 2019 година, во редовниот Календар за имунизација воведени се две нови вакцини, од кои едната е против капково заболување - пневмококни инфекции.

Просечната годишна инциденца на заболувањата против кои се врши задолжителна имунизација во претходниот петгодишен период, како и во 2022 година, е значително намалена во споредба со просекот за петгодишниот период пред воведувањето на задолжителната имунизација (Табела 4).

Табела 4. Просечна инциденца на 100.000 жители пет години пред воведување на вакцинација, 2017-2021 и инциденца на 100.000 во 2022 година

Заболување/период	Мали сипаници	Рубеола	Заразни заушки	Голема кашлица	ХиБ	Пневмококни инфекции
Просек за последни 5г пред воведување на задолжителна вакцинација	690,2	106,4	479,4	263,0	/	2,4
Просек 2017-2021	18,4	0,0	1,0	0,6	0,1	0,2
2022	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,1

4.1.1. Дифтерија

Последен случај на Дифтеријата во Р.С. Македонија е регистриран во 1977 година.

4.1.2. Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХИБ)

Во 2022 година, не е регистриран случај на инфекција предизвикана од ХиБ, како и во претходната 2021 година.

Од почетокот на задолжителното законско пријавување во 2010 година, ова заболување се регистрира со поединечни случаи, вкупно 23.

4.1.3. Мали сипаници

Во 2022 година во Република Северна Македонија не е пријавен случај на заболување од мали сипаници, исто како и во претходните две години. Во десетгодишниот период од 2012-2021 година, регистрирани се вкупно 2030 заболени од ова заболување. Епидемии се регистрирани во 2014, 2017, 2018 и 2019 година. Последната регистрирана епидемија на ова заболување во Република Северна Македонија започна во 2018 година, а беше одјавена во 2019 со вкупно 1.901 регистрирано лице во 24 градови во републиката.

Освен во 2022, заболени не се регистрирани во 2016, 2020 и 2021 година (Табела 5).

Табела 5. Мали сипаници, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	7	4	116	1	0	19	64	1819	0	0	0
I/100.000	0,3	0,2	5,6	0,05	0,0	0,9	3,1	87,9	0,0	0,0	0,0

4.1.4. Заразни заушки

Во 2022 година регистрирани се вкупно 13 случаи на заразни заушки со инциденца од 0,7 на 100.000 жители, со зголемување од 44,4% во споредба со минатата, 2021 година (n=9).

Во последниот десетгодишен период, најмал број на случаи е регистриран во 2020 и 2021 година (n=9), а најголем број (n=97) и инциденца од 4,7/100.000 регистрирани се во 2012 година (Табела 6).

Табела 6. Заразни заушки, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	97	60	52	52	45	32	28	29	9	9	13
I/100.000	4,7	2,9	2,5	2,5	2,2	1,5	1,4	1,4	0,4	0,4	0,7

Не се забележува значителна разлика во возрастната дистрибуција на случаите на заразни заушки во 2022 година, што е резултат на малиот број на пријавени случаи, а регистрирани се заболени во повеќето возрастни групи.

4.1.5. Рубеола

Во текот на 2022 година не е регистриран случај на заболено лице од рубеола, како и во 2013, 2014, 2016, 2017-2021 година.

Во десетгодишниот период 2012-2021 година, се регистрира јасен негативен тренд, со пријавени случаи само во 2012 (n=4, I=0,2/100.000) и во 2015 (n=1, I=0,05/100.000).

4.1.6. Голема кашлица

Во 2022 година, не се регистрирани случаи на голема кашлица во Р.С. Македонија (Табела 3 и 7).

Бројот на регистрирани случаи на голема кашлица во десет-годишниот период 2012-2021 е највисок во 2018 година ($n=32$; $I=1,6/100.000$), а најнизок во 2013 ($n=1$; $I=0,05/100.000$). Не е регистриран случај во 2015 и 2021 година (Табела 7).

Табела 7. Голема кашлица, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	9	1	4	0	4	13	32	4	2	0	0
$I/100.000$	0,4	0,05	0,2	0,0	0,2	0,6	1,6	0,2	0,1	0,0	0,0

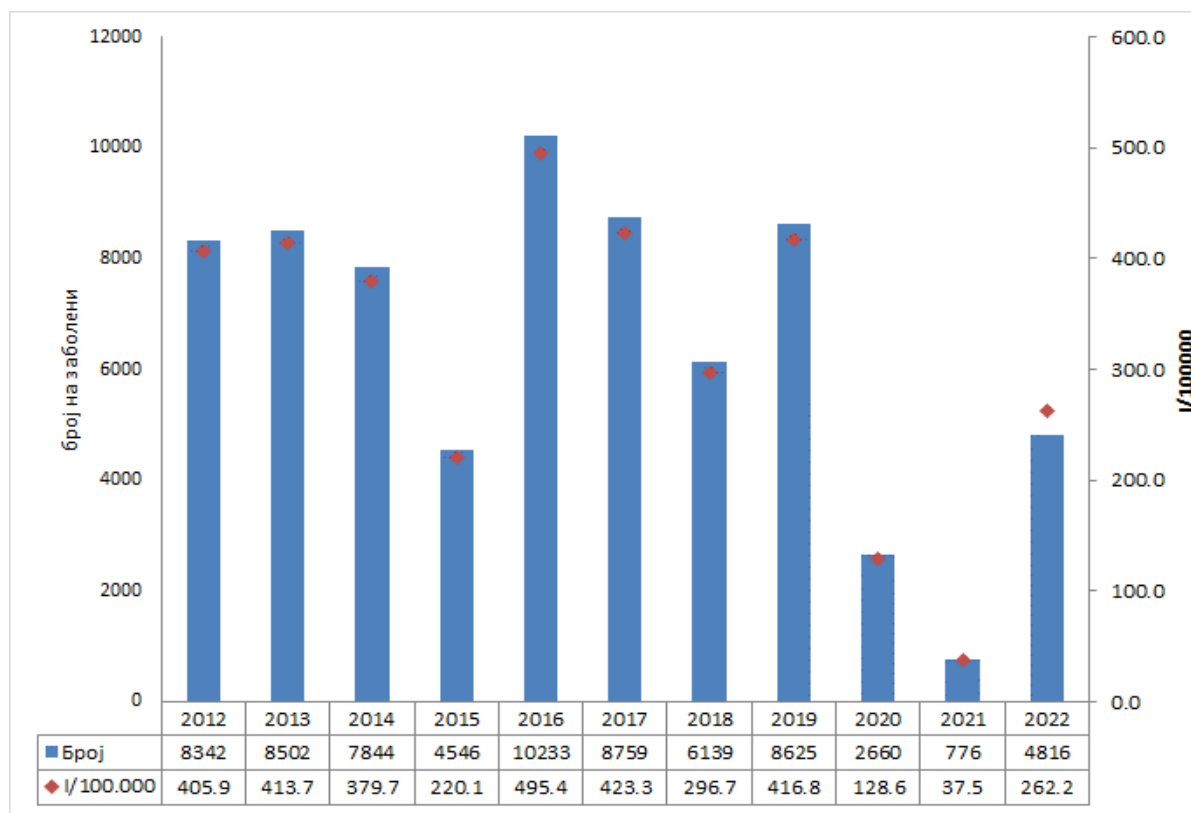
4.2. Останати капкови заразни заболувања

4.2.1. Овчи сипаници

Во 2022 година, овчите сипаници се регистрираат со 4.816 случаи и инциденца од 262,2 на 100.000 жители (Табела 3, Графикон 4). Овчите сипаници се најчесто пријавувано заразно заболување од групата на капкови заразни заболувања во 2022 и чинат 96,1% од сите пријавени случаи од оваа група. Овчите сипаници чинат 63,6% од вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2023 година.

Во периодот 2012-2021 година, најмал број заболени ($n=776$) и најниска инциденца од овчи сипаници од 37,5 на 100.000 жители се регистрирани во 2021 година (Графикон 4).

Графикон 4. Овчи сипаници, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

4.2.2. Скарлатина

Во 2022 година регистрирани се 42 заболени со инциденца од 2,3 на 100.000 жители (Табела 8).

Во претходниот десетгодишен период, највисок број ($n=398$) и инциденца ($19,4/100.000$) на заболени од скарлатина се регистрира во 2012, а најнизок ($n=11$; $I=0,5/100.000$) во 2021 година (Табела 8).

Табела 8. Скарлатина, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	19,4	14,7	16,2	10,9	11,0	12,4	12,7	15,6	3,9	0,5	2,3
$I/100.000$	398	303	334	225	228	256	262	323	81	11	42

4.2.3. Епидемски менингитис (менингококна болест)

Во текот на 2022 година, регистриран е еден случај, исто како и претходните 3 години (2019-2021). Заболувањето се регистрира со спорадични случаи во претходниот петгодишен период, а во изминатите 10 години се регистрирани вкупно 15 случаи, од кои најголем број во 2012 година ($n=3$; $I=0,1/100.000$).

4.2.4. Инфективна мононуклеоза

Пријавени се 133 случаи ($I=7,2/100.000$) на инфективна мононуклеоза во 2022 година. Регистрираните случаи во 2019 ($n=340$) се највисок број на заболени пријавени на годишно ниво, во последните 10 години. Во периодот 2012-2021 година, регистрираната инциденца од ова заболување на 100.000 жители се движи од 3,0 во 2021 година до 16,4 во 2019 година (Табела 9).

Табела 9. Инфективна мононуклеоза, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	228	218	201	234	235	247	334	340	106	62	133
$I/100.000$	11,1	10,6	9,7	11,3	11,4	11,9	16,1	16,4	5,1	3,0	7,2

4.2.5. Легионелоза (легионерска болест)

До Институтот за јавно здравје, во текот на 2022 година пристигнаа 6 пријави за легионерска болест со инциденца од $0,33/100.000$ жители (Табела 3). Во последните 10 години, најголем број на случаи ($n=62$; $I=3,0/100.000$) биле регистрирани во 2013 година, а само во 2017 нема пријавено заболени од легионелоза.

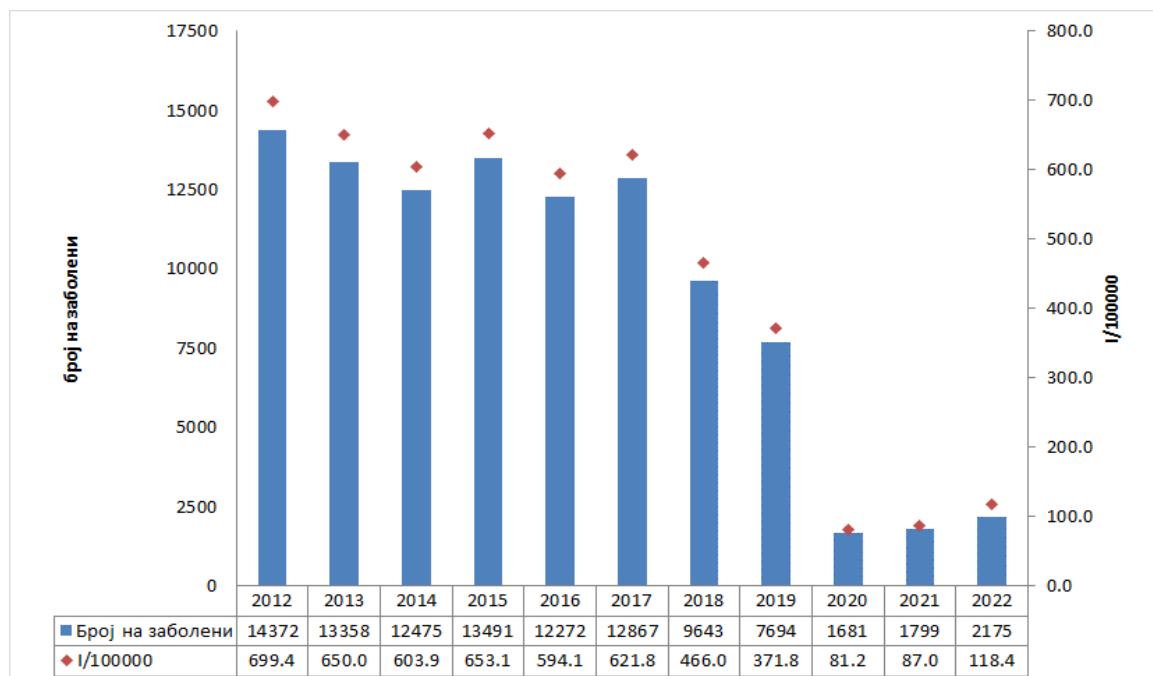
4.2.6. Пневмококни инфекции

Во 2022 година пристигнати се 2 пријави за пневмококни инфекции. Од почетокот на законското пријавување на оваа болест во 2010 година, пријавени се вкупно 75 случаи, од кои најголем број во 2015 ($n=15$) и 2014 година ($n=14$) со инциденца од по $0,7/100.000$. Во текот на 2020 и 2021 година нема пријавени случај на пневмококна инфекција.

5. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2022 година во групата на цревни акутни заразни заболувања, регистрирани се 2.175 случаи и инциденца од 118,4 на 100.000 жители. Во периодот од 2012-2021 година, инциденцата на 100.000 жители кај оваа група заболувања се движи од 81,2 во 2020 до 699,4 во 2012 година (Графикон 5).

Графикон 5. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од акутни цревни заразни заболувања, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Како и во претходните пет години, највисок број на заболени ($n=1.815$) и инциденца во оваа група ($I=98,8/100.000$) е регистрирана кај ентероколитите (Табела 10).

Останатите заболувања во оваа група се регистрираат со значително пониска инциденца, така што АТИ, како второ најчесто заболување, се регистрираат со инциденца од $9,3/100.000$ жители. Салмонелозите се трето најчесто заболување со инциденца од $9,1$, а инфекциите предизвикани од *E. Coli*, кампилобактериоза и џардијаза со $0,2/100.000$ жители (Табела 10).

Табела 10. Инциденца на 100.000 од заболувања во групата на цревни заразни болести, Р.С. Македонија, период 2017-2021 и 2022 година

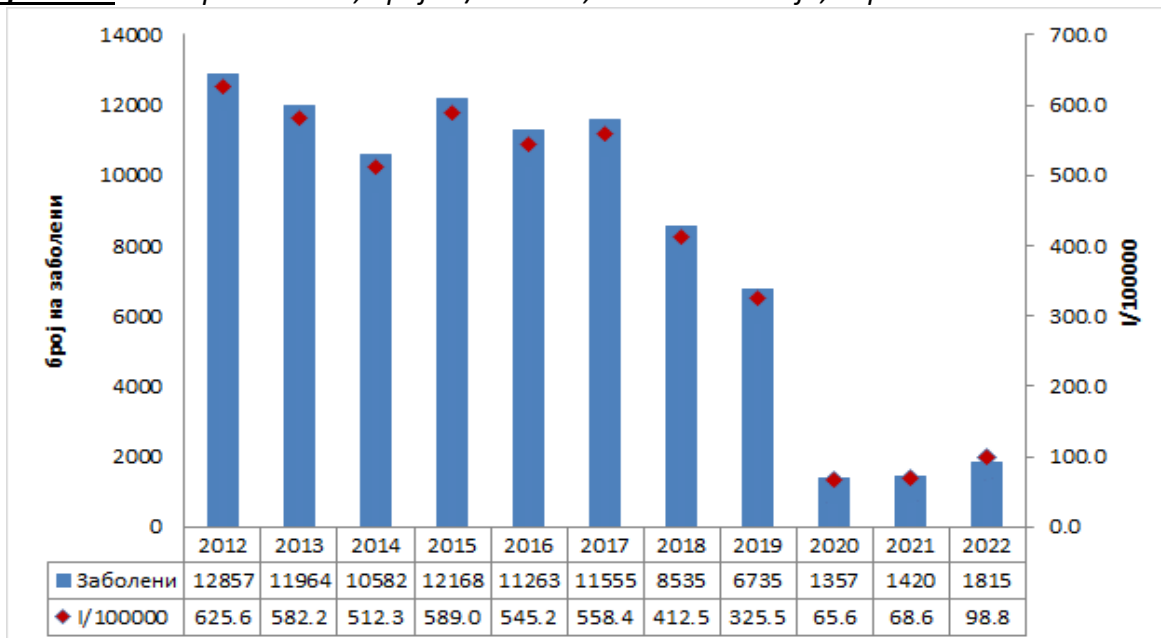
Година / заболување	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Ентероколитиси	98,8	68,6	65,6	325,5	412,5	558,4
АТИ	9,3	3,2	2,8	15,5	20,2	35,9
Салмонелози	9,1	9,4	5,8	11,0	18,0	15,3
Вирусен хепатитис А	0,7	0,2	2,6	10,4	3,5	1,7
Инфекции предизвикани од <i>E. coli</i>	0,2	4,9	4,3	7,8	9,1	8,4
Кампилобактериоза	0,2	0,1	0,05	0,8	0,9	0,1
Џардијаза	0,2	0,05	0,05	0,4	0,6	0,2
Шигелоза	0,1	0,5	0,1	0,4	1,2	0,9
Листерิโอza	0,0	0,0	0,0	0,05	0,0	0,2

5.1. Ентероколитис

Регистрирани се 1.815 заболени со инциденца од 98,8 на 100.000 жители (Табела 10). Во претходните 10 години, ентероколитите се регистрирани со најнизок број (1.357) и најниска инциденца (65,6/100.000) во 2020, а највисок број (12.857) и инциденца од 625,6/100.000 се регистрирани во 2012 година (Графикон 6).

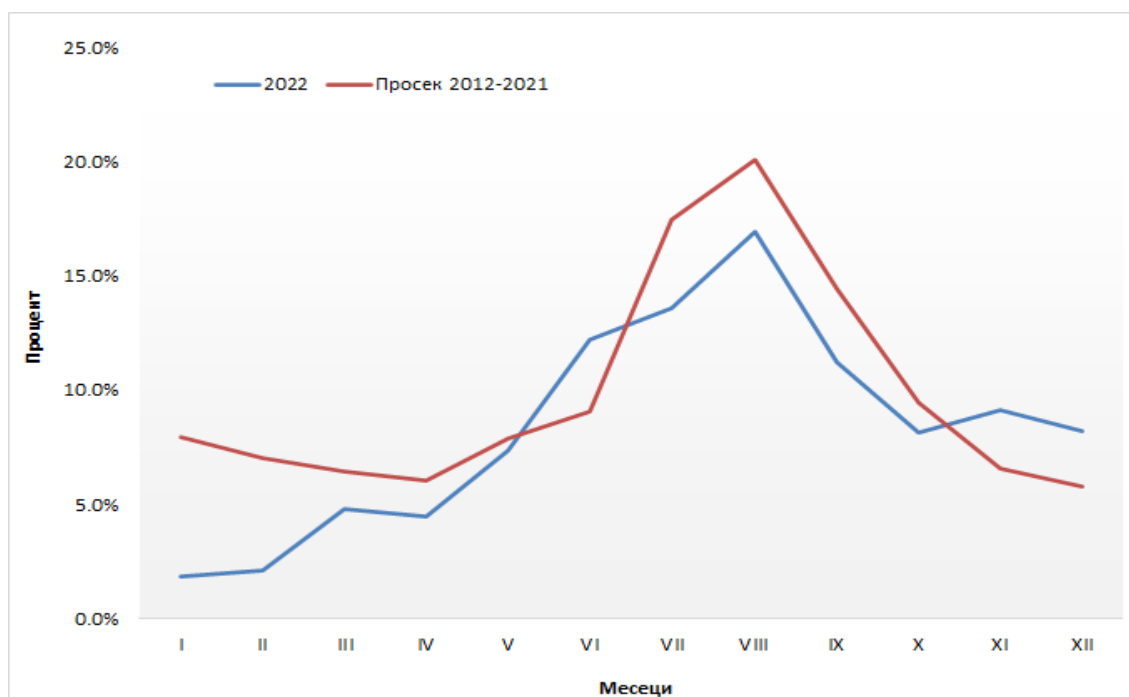
Ентероколитите учествуваат со 83,4% во групата на цревни заразни заболувања, а со 24,0% во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2022 година.

Графикон 6. Ентероколитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Во 2022 година, ентероколитите го задржуваат сезонскиот карактер на јавување и покрај малиот број на пријавени лица (Графикон 7).

Графикон 7. Дистрибуција на заболени од ентероколити по месеци, како процент од вкупен број на заболени, просек 2012-2021 и 2022 година, Р.С. Македонија

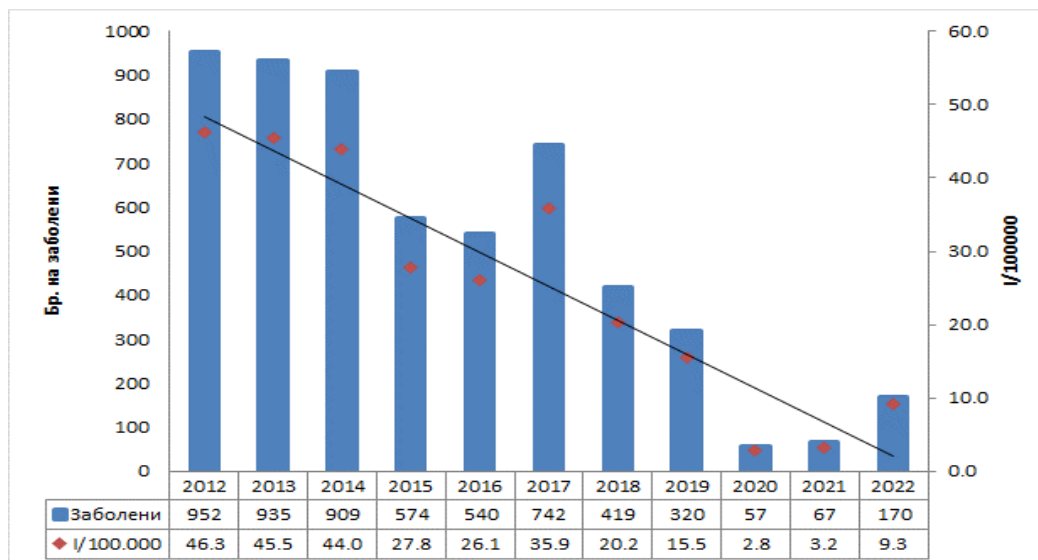
5.2. Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ)

Пријавени се 170 заболени со инциденца од 9,3 на 100.000 жители (Табела 10).

Најниска инциденца во десетгодишниот период 2012-2021 е регистрирана во 2020 (2,8/100.000), а највисока инциденца кај АТИ е забележана во 2012 година (46,3/100.000). Анализирајќи го десетгодишниот период, се регистрира изразито негативен тренд на инциденцата на АТИ (Графикон 8).

Во текот на 2022, пријавени се три епидемии од оваа група. Епидемиите се претходно опишани во соодветното поглавје на овој извештај.

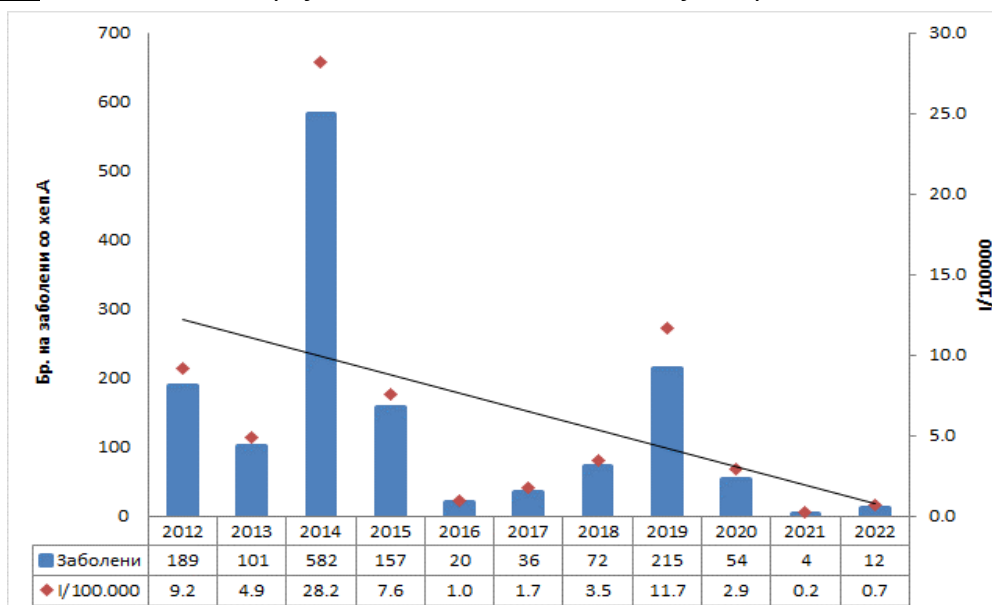
Графикон 8. АТИ, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

5.3. Вирусен хепатит тип А

Вирусниот хепатит тип А во 2022 година е регистриран со 12 заболени и инциденца од 0,7 на 100.000 жители. Ако се из земе епидемиската 2014 година со 582 заболени (I=28,2/100.000), се регистрира негативен тренд на бројот на пријавени случаи во периодот од 2012 до 2021 година, со најмал број на заболени (n=4) и инциденца (I=0,2/100.000) во 2021 година (Графикон 9).

Графикон 9. Хепатитис А, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

5.4. Салмонелози

Во текот на 2022 година, пријавени се 167 заболени лица со инциденца од 9,1 на 100.000 жители (Табела 10 и 11).

Во периодот 2012-2021 година, најголем број на заболени (n=373) и највисока инциденца (18,0/100.000) од салмонелози се регистрирани во 2018 година, а најнизок во 2020 (n=119, I=5,8/100.000) (Табела 11).

Табела 11. Салмонелози, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	245	262	204	348	254	317	373	228	119	194	167
I/100.000	11,9	12,7	9,9	16,8	12,3	15,3	18,0	11,0	5,8	9,4	9,1

5.5. Шигелоза

Инциденцата на шигелоза во 2022 изнесува 0,1 на 100.000 жители, со пријавено едно заболено лице (Табела 10 и 12).

Регистрираната инциденца во периодот 2012-2021 година се движи од 0,1 во 2020 кога се регистрирани 3 случаи, до 1,2 на 100.000 жители и регистрирани 25 случаи (2018 година) (Табела 12).

Табела 12. Шигелоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	23	9	22	7	16	19	25	9	3	10	1
I/100.000	1,1	0,4	1,1	0,3	0,8	0,9	1,2	0,4	0,1	0,5	0,1

5.6. Инфекции со Escherichia coli

Цревните инфекциите предизвикани од E. coli подлежат на задолжително пријавување со законските измени и дополнувања од 2009 година.

Во 2022 година регистрирани се 3 заболени лица со инциденца од 0,2 на 100.000 жители. Сите случаи, како во поголем процент и години наназад, се регистрирани на територијата на ЦЈЗ Битола (Табела 1 во Прилог).

Најголем број (n=226; I=10,9/100.000) е регистриран во 2015, а најмал (n=81; I=3,9/100.000) во 2013 година (Табела 13).

Табела 13. Инфекции со E. coli, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	100	81	162	226	165	173	188	161	89	101	3
I/100.000	4,9	3,9	7,8	10,9	8,0	8,4	9,1	7,8	4,3	4,9	0,2

5.7. Тифуси и паратифуси

Во 2022, како и претходните шест години не е регистриран случај на тифус и паратифус.

Во Република Северна Македонија тифусот не е регистриран од 2002 година наваму, а паратифусот од 1996 наваму се регистрира само во 2011 - со два случаи и 2015 - со еден случај.

5.8. Цардијаза

Во текот на 2022 година регистрирани се 4 случаи на цардијаза, пријавени два од ЦЈЗ Скопје и по еден од ЦЈЗ Струмица и ПЕ Гостивар.

Во периодот 2012-2021, се регистрираат поединечни случаи на цардијаза - вкупно 45, од кои најголем број во 2018 ($n=12$; $I=0,6/100.000$). Ова заболување не подлежеше на задолжително пријавување до измените на законската регулатива во август 2009 година.

5.9. Листерิโอza

Во 2022 година не е регистриран случај на листериоза.

Во периодот од 2012 до 2021, регистрирани се поединечни случаи на листериоза - вкупно 19, од кои најголем број во епидемија во 2014 ($n=11$; 5 смртни случаи; $I=0,5/100.000$).

5.10. Кампилобактериоза

Во 2022 година, регистрирани се три случаи на кампилобактериоза на територијата на ЦЈЗ Скопје.

Во периодот од 2012 до 2021, како и кај другите заболувања кои подлежат на пријавување по законските измени, регистрирани се поединечни случаи од ова заболување - вкупно 59, од кои најголем број во 2018 ($n=19$; $I=0,9/100.000$).

6. ЗООНОЗИ *

Во 2022 година, во оваа група се регистрирани 35 заболени лица и инциденца од 1,9/100.000. Во изминатите 10 години инциденцата на зоонози се движи од 0,8/100.000 во 2021 година до 6,4/100.000 жители во 2012 година (Табела 14).

Табела 14. Зоонози, I/100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
I/100.000	6,4	4,6	4,2	4,2	3,0	4,0	3,2	2,2	1,6	0,8	1,9

Оваа година во групата на зоонози, најголем број на заболени (n=17) и највисока инциденца од 0,9 на 100.000 жители се регистрира кај ехинококозата (Табела 15).

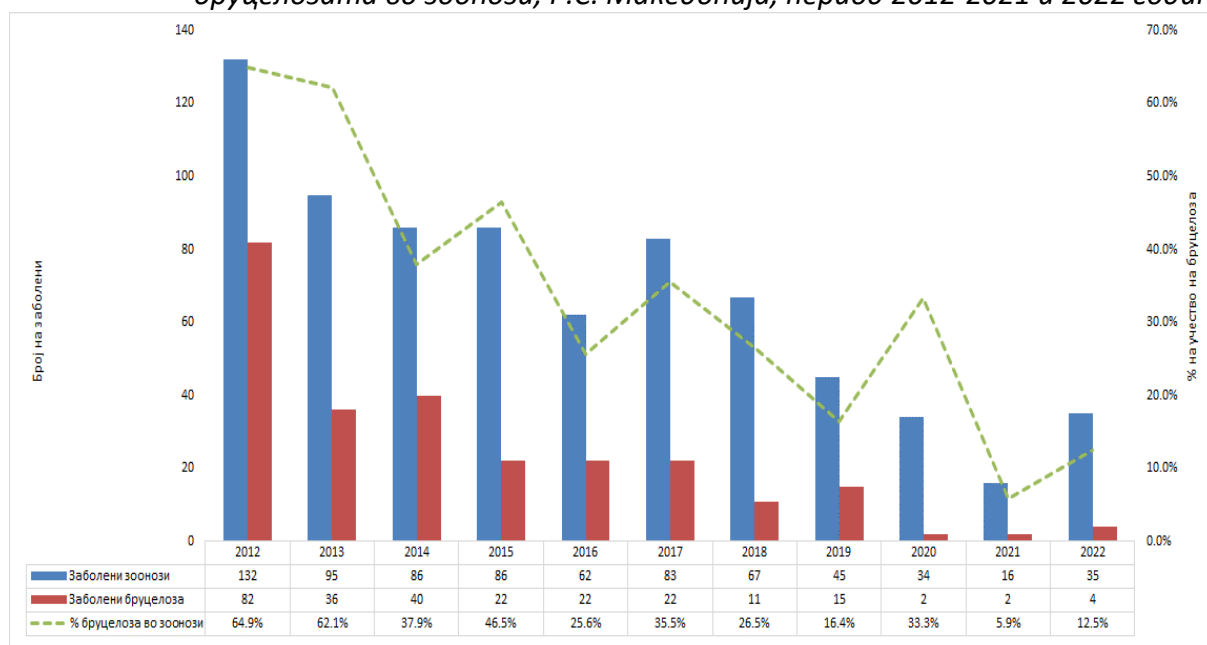
Табела 15. Инциденца на 100.000 жители во групата зоонози, Р.С. Македонија, период 2017-2021 и 2022

Година/заболување	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Антракс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бруцелоза	0,2	0,1	0,1	0,7	0,5	1,1
Беснило	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ехинококоза	0,9	0,4	0,9	1,0	1,8	1,4
Лајшманиоза	0,5	0,1	0,3	0,1	0,6	0,4
Кју треска	0,0	0,0	0,0	0,0	0,05	0,1
Лајмска треска	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1
Прионски болести	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лептоспироза	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Трихинелоза	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Тетанус	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Туларемија	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,6
Чума	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Бројот на регистрирани случаи на бруцелоза има континуиран негативен тренд, а воедно се намалува и процентуалното учество на бруцелоза во вкупниот број на регистрирани зоонози, така што во 2022 бруцелозата учествува со 11,4%. Во претходниот десетгодишен период, највисоко учество од 64,9% се регистрира во 2012 година, а најниско во 2020 (5,9%) (Графикон 10).

*во оваа група се претставени и некои трансмисивни болести и природно-жаришни инфекции, како на пр. лајмската треска, лајшманиоза

Графикон 10. Број на заболени од зоонози, бруцелоза и процентно учество на бруцелозата во зоонози, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

6.1. Бруцелоза

Во 2022 година регистрирани се 4 случаи на бруцелоза. Во периодот 2012-2021 година, најголем број на заболени и највисока инциденца ($n=82$, $I=4,0/100.000$) се регистрирани во 2012 година, а најнизок во 2020 и 2021 ($n=2$; $I=0,1/100.000$).

Заболувањето е детално прикажано во посебен Извештај, согласно Програмата за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Северна Македонија во 2022 година.

6.2. Ехинококоза

Во 2022 година пријавени се 17 случаи со инциденца од 0,9 на 100.000, а во споредба со 2021 кога беа пријавени 8 заболени случаи, се забележува зголемување.

Во периодот 2012-2021, најголем број на заболени ($n=37$) и највисока инциденца ($1,8/100.000$) се регистрирани во 2018, а најмал во 2021 ($n=8$; $I=0,4/100.000$) (Табела 16).

Табела 16. Ехинококоза, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	18	27	21	18	26	30	37	21	19	8	17
$I/100.000$	0,9	1,3	1,0	0,9	1,3	1,4	1,8	1,0	0,9	0,4	0,9

6.3. Лајшманиоза

Регистрирани се 9 заболени лица, со инциденца од 0,5 на 100.000 жители, што е зголемување во однос на 2021 година кога беа пријавени 2 случаи, најмал број во изминатите 10 години (Табела 17). Најголем број на случаи е регистриран во 2013 година ($n=20$; $I=1,0/100.000$).

Табела 17. Лажшманиоза, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	13	20	11	4	5	9	12	3	6	2	9
I/100.000	0,6	1,0	0,5	0,2	0,2	0,4	0,6	0,1	0,3	0,1	0,5

6.4. Кју-треска

Во 2022 година не е пријавен случај на Кју-треска, како и претходните три години.

Во периодот 2012-2021 година, заболувањето се пријавува со поединечни случаи (вкупно 31 заболено лице), при што најголем број (n=9) е регистриран во 2014, со инциденца од 0,4/100.000, а најмал во 2018 кога е регистриран само 1 случај на заболување (Табела 18).

Табела 18. Кју треска, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	4	8	9	2	4	3	1	0	0	0	0
I/100.000	0,2	0,4	0,4	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6.5. Антракс

Во 2022 година не е пријавен случај на антракс, исто како и претходните 7 години.

Во претходните 10 години, слично како и другите заболувања во групата на зоонози, антраксот се регистрира со поединечни случаи (вкупно 3), а најголем број случаи (n=2) пријавени се во 2012 година (I=0,15/100.000) (Табела 19).

Табела 19. Антракс, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
I/100.000	0,10	0,00	0,05	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6.6. Тетанус

Нема пријавен случај на тетанус во 2022 година. Во изминатите 10 години, регистрирани се вкупно 4 случаи од кои 1 завршил со смртен исход, во 2012 година (Лт=25,0%) (Табела 20).

Во Република Северна Македонија, последниот случај на неонатален тетанус е регистриран во 1993 година.

Табела 20. Тетанус, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заб./Умр.	2/1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
I/100.000	0,1	0,0	0,0	0,05	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6.7. Лајм борелиоза (лајмска болест)

Во 2022 година пријавени се 5 случаи на лајм борелиоза ($I=0,3/100.000$). Во изминатиот десетгодишен период 2012-2021, најголем број на заболени е регистриран во 2012 ($n=11$; $I=0,5/100.000$), а вкупниот број на пријавени случаи е 34 (Табела 21).

Табела 21. Лајм борелиоза, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	11	4	2	1	2	2	4	4	4	0	5
$I/100.000$	0,5	0,2	0,1	0,05	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0	0,3

6.8. Туларемија

Во 2022 година, не се пријавени случаи на туларемија. Во претходниот десетгодишен период, најголем број на заболени е регистриран во 2015, кога беше регистрирана епидемија на ова заболување со најголем број на случаи регистриран во епидемија на туларемија досега ($n=37$; $I=1,8/100.000$). Вкупниот број на регистрирани случаи на заболување во 10-годишниот период изнесува 58 (Табела 22).

Во периодот од 1990 па досега, случаи на туларемија се јавуваат во нееднакви временски интервали - најчесто во епидемиска форма, иако во последните години се регистрирани и спорадични случаи (Табела 22).

Табела 22. Туларемија, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	0	0	0	37	1	13	0	2	2	3	0
$I/100.000$	0,5	0,2	0,1	0,05	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0	0,3

6.9. Останати зоонози

Од останатите заболувања кои припаѓаат на оваа група (лептоспирози, трихинелози, беснило, прионски болести, чума), во 2022 година не се пријавени случаи.

Во изминатиот десетгодишен период – 2012-2021 година регистрирани се вкупно 11 случаи на лептоспироза и еден случај на трихинелоза.

7. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во оваа група на заболувања претставени се ново регистрираните случаи во 2022 година на следниве болести: гонореја, сифилис, хламидијаза, хепатитис Б, хепатитис Ц, како и регистрираните лица кои живеат со ХИВ/СИДА.

Вкупниот број на заболени, заедно со случаите на ХИВ/СИДА изнесува 160 случаи и инциденца од 8,7 на 100.000 жители (бројот на заболени во оваа група, без регистрираните случаи на ХИВ/СИДА изнесува 118 ($I=6,4/100.000$)).

7.1. Гонореја

Во текот на 2022 година не се пријавени случаи на гонореја во Р. Северна Македонија. Во последните десет години случаите на гонореја се пријавуваат спорадично, најголем број заболени ($n=8$) и инциденца од 0,4 на 100.000 е регистриран во 2020 година (Табела 23).

Табела 23. Гонореја, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2011-2020 и 2021

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	7	7	4	5	5	4	0	2	8	0	0
$I/100.000$	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,1	0,4	0,0	0,0

7.2. Сифилис

Во 2022 година, пријавени се 22 случаи на сифилис ($I=1,2/100.000$). Во претходните десет години се регистрираат поединечни случаи (вкупно 32), а најголем број на заболени лица се пријавени во 2018 година ($n=8$; $I=0,4/100.000$) (Табела 24).

Зголемениот број на пријавени случаи со сифилис во 2022 година најверојатно се должи на обуката за пријавување во инфективните/одделенијата за дерматовенерологија.

Табела 24. Сифилис, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	0	2	1	1	4	4	8	6	1	5	22
$I/100.000$	0,00	0,10	0,05	0,05	0,19	0,19	0,39	0,29	0,05	0,24	1,2

7.3. Хламидијаза

Во тек на оваа година инфекциите предизвикани од хламидија учествуваат со (19,4%) во болестите регистрирани во групата на СКПИ и се регистрирани со најмал број во последните 10 години.

Пријавен е 31 случај хламидијаза со инциденца од 1,7 на 100.000 жители, со намалување од 8,8% во споредба со 2021 година кога се регистрирани 34 случаи (Табела 25).

Во периодот 2012-2021 година, пријавени се вкупно 2.249 заболени, а најголем број хламидијазите бележат во 2013 и 2014 година - 633 и 607 регистрирани случаи, со инциденца од 30,8 и 29,4/100.000 жители, соодветно.

Табела 25. Инфекции предизвикани со хламидија, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	253	633	607	264	124	137	95	53	49	34	31
I/100.000	12,3	30,8	29,4	12,8	6,0	6,6	4,6	2,6	2,4	1,6	1,7

7.4. ХИВ/СИДА

Во 2022 година регистрирани се 42 нови случаи на лица кои живеат со ХИВ/СИДА (I=2,3/100.000).

Детален преглед на состојбата со ХИВ/СИДА во Р.С. Македонија за 2022 година и споредба со изминатиот период е даден во посебен Годишен извештај за реализација на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Р.С. Македонија во 2022.

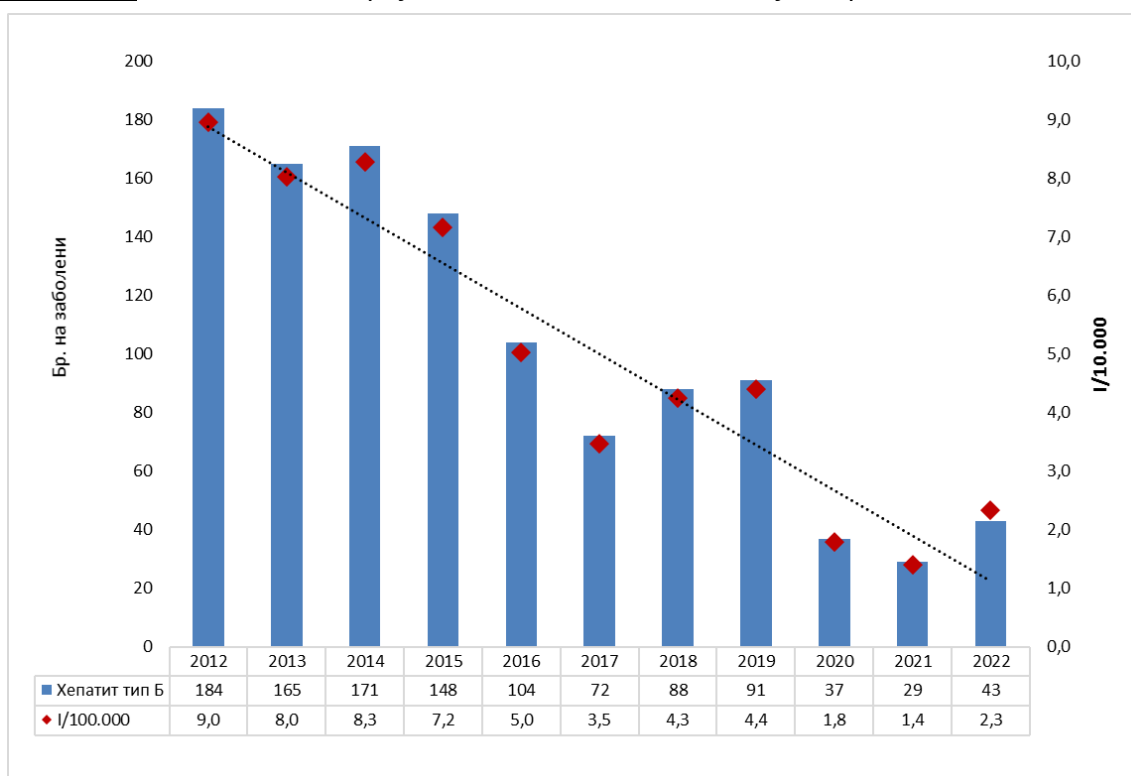
7.5. Вирусен хепатит тип Б

Во тек на оваа година, инфекциите предизвикани од вирусот на хепатит Б се на прво место по број на регистрирани заболувања во групата на СКПИ и учествуваат со 26,9% во болестите застапени во оваа група, пријавени во 2022 година. Вирусниот хепатит Б во 2022 е регистриран со 43 заболени лица (I=2,3/100.000).

Пријавени се пет смртни случаи асоцирани со Хепатитис Б, два пријавени од ЦЈЗ Штип и по еден од ПЕ Пробиштип, ЦЈЗ Тетово и ЦЈЗ Битола.

Во претходниот десетгодишен период, инциденцата се движи од 1,4 во 2021 година до 9,0 на 100.000 жители во 2012 година и бележи тренд на значително опаѓање (Графикон 11).

Графикон 11. Хепатитис Б, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

7.6. Вирусен хепатитис Ц

Вирусниот хепатитис Ц е регистриран со 22 случаи (I=1,2/100.000).

Во претходниот десетгодишен период, инциденцата се движи од 0,1 во 2021 до 8,1 во 2012 година или просечно 2,6/100.000 (Табела 26, Графикон 11).

Регистрирани се два случаи со смртен исход, по еден во 2013 и 2016 година (Табела 26).

Табела 26. Хепатитис Ц, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заб/ умрени	166	70/ 1	63	60	45/ 1	29	35	50	10	3	22
I/100.000	8,1	3,4	3,0	2,9	2,2	1,4	1,7	2,4	0,5	0,1	1,2

8. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во оваа група на заразни заболувања прикажани се: вирусни (серозни) менингити, вирусни енцефалити, бактериските менингити, маларија, токсоплазмоза, хеморагичните трески, скабиес (шуга) и неодредените вирусни хепатити, со вкупно 226 заболени и инциденца од 12,3 на 100.000 жители.

Со највисока инциденца ($I=10,3/100.000$) во оваа група, како и во претходните пет години се регистрира скабиесот со 190 регистрирани случаи (Табела 27).

Инциденцата на останатите заболувања кои припаѓаат во оваа група е значително помала ($I < 1/100.000$) и е претставена во Табела 27.

Табела 27. Останати заразни заболувања, инциденца на 100.000 жители, Р.С. Македонија, период 2017-2021 и 2022 година

Година/заболување	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Скабиес	10,3	7,3	9,2	16,1	16,2	18,7
Неодреден вирусен хепатитис	0,3	0,2	0,7	3,4	1,9	2,0
Бактериски менингитиси	0,7	0,3	0,6	1,6	1,3	2,0
Вирусен енцефалитис	0,5	0,1	0,4	1,2	0,9	0,8
Вирусни менингитиси	0,3	0,1	0,1	0,9	1,0	1,6
Маларија	0,1	0,0	0,2	0,10	0,05	0,3
Токсоплазмоза	0,0	0,0	0,0	0,10	0,0	0,05
Хеморагични треска со бубрежен синдром	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,8

8.1. Скабиес

Скабиесот во 2022 година се регистрира со 190 случаи и инциденца од 10,3/100.000 жители (Табела 27 и 28). Најголем број заболени и највисока инциденца од ($n=527$, $I=25,5/100.000$) во периодот 2012-2021 година, регистрирани се во 2015 година, а најмал број и инциденца во 2020 година ($n=151$, $I=7,3/100.000$) (Табела 28).

Табела 28. Скабиес, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	305	309	452	527	420	386	336	333	190	151	190
$I/100.000$	14,8	15,0	21,9	25,5	20,3	18,7	16,2	16,1	9,2	7,3	10,3

8.2. Вирусен енцефалитис

Во 2022 година се пријавени 9 заболени од вирусен енцефалитис (од кои еден е регистриран случај со западно нилска треска - WNV), со инциденца од 0,5 на 100.000 жители, без смртни исходи.

Во изминатиот десетгодишен период, најголем број на заболени се пријавени во 2014 година (n=32), додека најголем број на смртни случаи (n=5) и највисок леталитет од 17,2%, се регистрирани во 2013, кога се пријавени 29 заболени лица (Табела 29).

Во 10-годишниот период 2012-2021, смртни случаи се регистрираат секоја година, освен во 2017, 2020 и 2021 година, кога се регистрирани и најмал број на заболени во овој период (n=17, n=8 и n=3 соодветно).

Табела 29. Вирусни енцефалити, број на заболени и умрени, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заболени/ Умрени	24/3	29/5	32/3	27/2	27/2	17	19/2	24/2	8	3	9
I/100.000	1,2	1,4	1,5	1,3	1,3	0,8	0,9	1,2	0,4	0,1	0,5

Вирусен (серозен) менингитис

Регистрирани се 6 заболени и инциденца од 0,3/100.000 во 2022 година.

Највисок број на случаи (n=37) и инциденца (1,8/100.000) во периодот 2012-2021 се регистрира во 2013 и 2015 година, а најнизок во 2020 и 2021 година – по 3 случаи и инциденца од 0,1/100.000 (Табела 30).

Табела 30. Вирусен менингитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	29	37	18	37	22	34	20	18	3	3	6
I/100.000	1,4	1,8	0,9	1,8	1,1	1,6	1,0	0,9	0,1	0,1	0,3

8.3. Бактериски менингитиси

Регистрирани се 12 заболени (I=0,7/100.000), без смртен исход во текот на 2022 година.

Највисок број на заболени и инциденца (n=64, I=3,1/100.000) во периодот 2012-2021 година е регистриран во 2015 година, а најнизок број (n=6) и инциденца (0,3/100.000) е регистриран во 2021 (Табела 31).

Освен во 2017, 2020 и 2021 година, во сите останати години од десетгодишниот период 2012-2021 се регистрирани смртни случаи (Табела 31).

Табела 31. Бактериски менингитис, број и I/100.000, Р.С. Македонија, 2012-2020 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заболени/ умрени	37/3	47/2	57/1	64/2	46/1	41	26/2	33/3	13	6	12
I/100.000	1,8	2,3	2,8	3,1	2,2	2,0	1,3	1,6	0,6	0,3	0,7

8.4. Маларија

Во 2022 година е регистриран еден случај на импортирана маларија. Се работи за машко лице на возраст од 43г, од Гевгелија кој престојувал поради работни обврски во Јужна Африка. Лицето е лекувано болнички на Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје во тек на 7 дена и е пуштено на домашно лекување во добра општа состојба, афебрилен, со уредни витални параметри.

За периодот од 2012-2021 година, пријавени се вкупно 15 случаи на маларија, сите импортирани. Најголем број на заболени е пријавен во 2016 и 2017 година – по 6 случаи ($I=0,3/100.000$) (Табела 32).

Во овој десетгодишен период, регистрирани се вкупно 4 смртни случаи, по еден во 2014, 2016, 2017 и 2020 година (Табела 32).

Табела 32. Број на пријавени случаи на маларија - заболени/умрени и $I/100.000$, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022 година*

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заболени/ умрени*	5	3	5/1	4	6/1	6/1	1	2	4/1	0	1
$I/100.000$	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,05	0,10	0,2	0,0	0,05

* сите регистрирани заболени во Р.С. Македонија се импортирани случаи

8.5. Токсоплазмоза

Во 2022 година не се регистрирани случаи на токсоплазмоза. Во десетгодишниот период 2012-2021 година се регистрираат 11 поединечни случаи, најмногу во 2016 година ($n=3$).

8.6. Хеморагични трески

Оваа година се пријавени 2 случаи на хеморагични трески со бубрежен синдром ($I=0,1/100.000$).

За споредба, во 2018, 2019 и 2021 година, пријавени беа по 3 случаи, а во 2017 година е регистриран најголемиот број во десет-годишниот период 2012-2021 - 16 случаи на хеморагична треска со бубрежен синдром ($I=0,8/100.000$).

Случај на Конго-кримска хеморагична треска нема регистрирано од 2010 година.

8.7. Неопределен вирусен хепатит

Неопределениот вирусен хепатит во 2022 година е регистриран со 6 случаи и инциденца од 0,3 на 100.000 жители.

Највисок број на заболени и инциденца ($n=261$; $I=12,6/100.000$) во периодот 2012-2021 е регистриран во 2014 година, а најнизок во 2021 ($n=5$; $I=0,2/100.000$) (Табела 33).

Табела 33. Неопределен вир. хепатит, број и $I/100.000$, Р.С. Македонија, 2012-2021 и 2022

Година	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Број на заболени	68	61	261	46	47	41	40	71	15	5	6
$I/100.000$	3,3	3,0	12,6	2,2	2,3	2,0	1,9	3,4	0,7	0,2	0,3

9. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ*

9.1. ГРИП / ИЛИ (заболувања слични на грип)

Грипот/заболувањата слични на грип, што не се вброени во вкупниот број на заболени, во календарската 2022 година се регистрирани со вкупно 2.907 случаи и инциденца од 158,3/100.000 жители (Графикон 12). Пријавени се 2 смртни случаи асоцирани со грип.

Годишната инциденца на грип/ИЛИ е повисока за 33,0% споредено со претходната година.

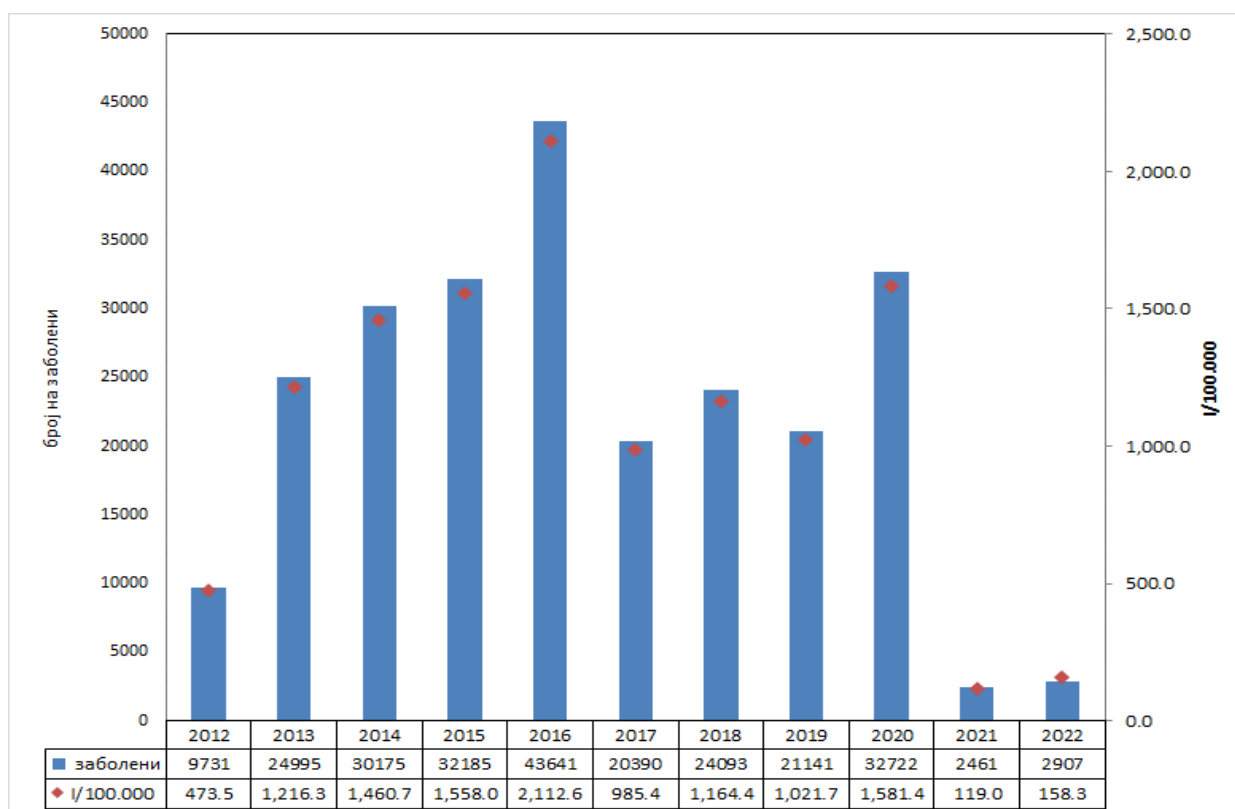
Од заболениите од грип/ИЛИ во 2022 година, 63,3% се регистрирани во последните 13 недели од 2022 година - случаи кои припаѓаат на сезоната 2022/2023 година.

Врвот на регистрирани случаи е во 47-ма недела (n=397), а најголем број на заболени се пријавени во месец декември (n=786) (Табела 3 во Прилог).

Во периодот 2012-2021 година, грипот/заболувања слични на грип (ИЛИ) со најмал број заболени (n=2.461) и најниска инциденца (119,0/100.000) на годишно ниво е регистриран во 2021 година (Графикон 12).

Најголемиот број заболени на годишно ниво (n=43.641) и највисока инциденца (2.112,6/100.000) во овој период, регистрирани се во 2016 година (Графикон 12).

Графикон 12. Грип/ИЛИ, број и I/100.000, Р.С. Македонија, период 2012-2021 и 2022

*Овие заболувања/состојби (грип и АФП), исто така подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и регулатива и дадени се како бројчен приказ посебно, во склоп на Табела 1, 2 и 3, во Прилог на извештајот

Според возрасната дистрибуција, 57,3% (n=1.667) од заболените се на возраст од 15-64 години, што е за очекување поради бројноста на возрасната група, додека најголема специфична инциденца на 100.000 жители е регистрирана кај предшколските деца на возраст од 0-4 години (406,1/100.000) (Табела 34).

Табела 34. Дистрибуција по возраст и специфична инциденца на заболени од грип/ИЛИ во Р.С. Македонија, 2022 година

Возрасна група	0-4 години	5-14 години	15-64 години	65+ години
Број на заболени/умрени	392	619	1.667	229
I/100.000	406,1	288,1	137,8	72,6

9.2. COVID-19

На 26.02.2020 година, во Р.С. Македонија е регистриран првиот случај на COVID-19, предизвикан од новиот SARS-CoV-2 вирус.

Во 2022 година, пријавени се вкупно 129.881 случаи на COVID-19 (I=7.071,4/100.000), што претставува намалување од 8,4% во однос на 2021 година, кога се регистрирани вкупно 141.740 случаи на COVID-19 (I=6.851,3/100.000).

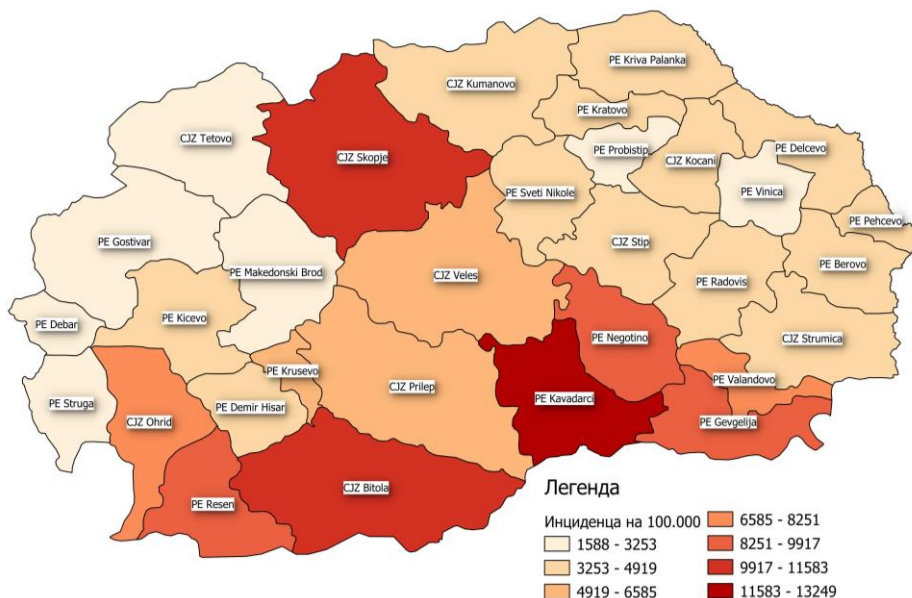
Во 2022 година, според место на постојано живеење/привремен престој, случаи на COVID-19 се регистрирани во 35 градови - ЦЈЗ/ПЕ низ државата. Најголем дел од нив се регистрирани во Скопје n=63.827, Битола n=8.767, Прилеп n=5.462, Куманово n=5.416, Кавадарци n=5.237, Охрид n=3.923, Велес n=3.578, Тетово n=3.266 и Струмица n=2.740.

Слична е состојбата и во текот на 2021 година, споредбено, кога најголем дел од заболените беа регистрирани во Скопје n=68.638, Битола n=9.453, Куманово n=8.385, Прилеп n=6.577, Тетово n=6.560, , Кавадарци n=5.291, Гостивар n=4.735, Велес n=4.716 и Охрид n=4.378.

Највисока кумулативна инциденца на 100.000 жители во 2022 година се регистрира во Кавадарци со 13.248,5/100.000 жители, Скопје (11.307,6/100.000), Битола (10.154,1/100.000), Гевгелија (9.744,2/100.000) и Ресен (9.093,4/100.000), а најниска инциденца од 1.587,5/100.000 жители се регистрира во Пробиштип (Картограм 2).

Додека пак во 2021 година, највисока кумулативна инциденца на 100.000 жители беше регистрирана во Кавадарци (12.487,0/100.000), следува Скопје (10.017,3/100.000), Гевгелија (9.321,9/100.000) и Неготино (9.202,5/100.000). Најниска инциденца од 1.378,8/100.000 жители беше регистрирана во Пробиштип.

Картограм 2. Географска дистрибуција на заболени од COVID-19 во 2022 година, инциденца на 100.000 жители

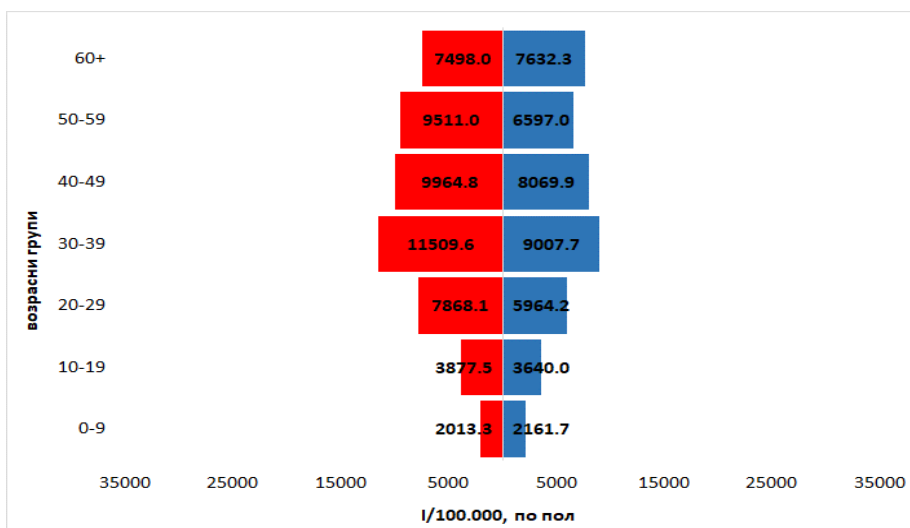

Во однос на дистрибуцијата по пол, во 2022 година се регистрирани 58.522 (44,9%) случаи на COVID-19 од машки пол и 71.359 (55,1%) припаднички на женскиот пол. Специфичниот морбидитет кај мажите изнесува 5.927,6/100.000, а кај жените 7.171,9/100.000.

Слична дистрибуција по пол беше регистрирана и во текот на 2021 година, кога беа пријавени 68.211 (48,1%) машки и 73.529 (51,9%) женски лица. Специфичниот морбидитет кај мажите изнесуваше 6.589,0/100.000, а кај жените 7.113,9/100.000.

Возраста на заболениите се движи од 0 до 101 година (просек – 45,1 години). Најголем број на заболени се на возраст над 60 години – 33.275 (25,6%) со специфичен морбидитет од 7.560,3/100.000, а највисок специфичен морбидитет 10.242,3/100.000 се регистрира во возрасна група од 30-39 години. Најнизок специфичен морбидитет од 2.090,0 на 100.000 жители се регистрира кај деца на возраст од 0-9 години, каде се пријавени 4.302 случаи (Графикон 13).

Графикон 13. Инциденца на 100.000 жители од COVID-19 според пол и возрасна група (n=129.881), Р.С. Македонија, 2022

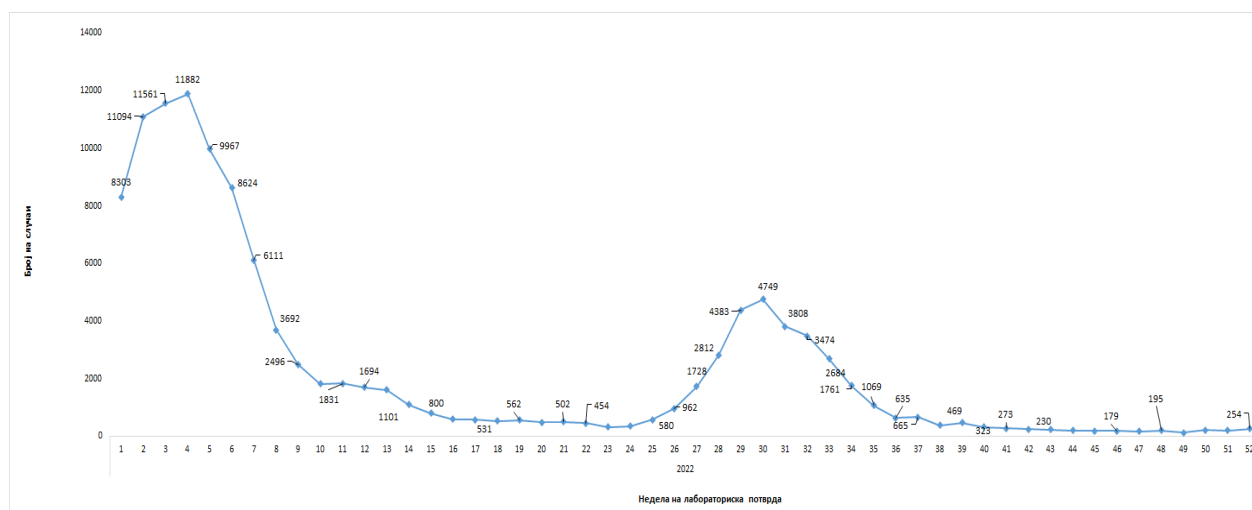
Споредбено, во текот на 2021 година најголем број на заболение исто така се на возраст над 60 години – 37.627 (26,5%) со специфичен морбидитет од 8.651,3/100.000, што претставува и највисок специфичен морбидитет од сите возрасни групи. Најнизок специфичен морбидитет од 1.549,5 на 100.000 жители се регистрира кај деца на возраст од 0-9 години, каде е пријавен 3.391 случај.

Во текот на 2022 година се регистрирани 2 брана на зголемување на бројот на пријавени случаи од COVID-19, со пикови на заболувањето во 4-та недела (n=11.882 случаи) и во 30-та недела кога се регистрирани вкупно 4.749 заболени лица.

За споредба, во 2021 година беа регистрирани три брана, од кои првиот бран бележи врв на заболувањата во 13-та недела, регистрирани најголем број на случаи 7.923; следниот бран достигнува врв во 33-та недела, со помал број на заболени n= 6.826 случаи, а во третиот бран се регистрирани (n=3.502) случаи и е забележан во 44-та недела од годината.

Највисок број на пријавени случаи на дневно ниво во текот на 2022 година (n=2.344) е регистриран на 24.01.2022. Најголем број на заболени на неделно ниво во 2022 година (n=11.882) е регистриран во 4-та недела (Графикон 14), во споредба со 2021 година кога најголем број на заболени (n=7.923) е регистриран во 13-та недела.

Графикон 14. Дистрибуција на заболение од COVID-19 во С. Македонија според недела на лабораториска дијагностика, Р.С. Македонија, 2022

Во однос на симптоми кои се пријавени кај заболение, најчесто се регистрирани температура (56,6%), кашлица (46,3%) и малаксаност (45,1%). Кај 15,3% од дијагностицираните лица не се регистрирани симптоми на заболувањето (асимптоматски).

Во 2022, пријавени се 740 случаи кај бременни жени, од кои 28 биле хоспитализирани во текот на болеста. Од вкупниот број на регистрирани бременни жени, 141 е асимптоматски случај.

Регистрирани се 4.958 или 3,8% случаи на заболување меѓу здравствени работници.

Во однос на коморбидитети, кај 31.444 лица се присутни хронична/и здравствени состојби, од кои најголем број (25.273) имаат кардиоваскуларна болест, 7.328 дијабет, 3.717 се со хронична белодробна болест и 5.790 со други хронични болести.

Во текот на 2022 година, вкупно 77 се импортирани случаи. Вкупно 15.538 лица имале контакт со веќе потврден случај на COVID-19 во државата.

Регистрирани се 1.386 смртни случаи во 2022 година (Мт=75,5/100.000). Стапката на смртност односно леталитетот изнесува Лт = 1,1%.

За споредба, во текот на 2021 година беа регистрирани 5.102 смртни случаи (Мт=246,6/100.000), додека стапката на смртност изнесува Лт = 3,6%.

По градови, најголем број на починати лица е регистриран во Скопје (n=501), потоа следуваат Кичево (n=99), Тетово (n=94) и Охрид (n=85). Највисок морталитет пак, се регистрира во Дојран (Мт=291,8/100.000), Берово (Мт=275,5/100.000), Ресен (Мт=257,4/100.000) и Кичево (Мт=249,6/100.000). Највисок леталитет е регистриран во Дојран (Лт=6,2%), Берово (Лт=5,9%) и Веница (Лт=5,8%).

Во однос на датум на смрт, најголем број на смртни случаи се регистрирани на 03.02.2022 година (n=37), а според недела на пријавување во тек на 5-та недела (n=196), додека во тек на 2021 година најголем број на смртни случаи (n=299) е регистриран во текот на 14-та недела.

Од регистрираните смртни случаи, најголем дел се на возраст над 60 години (n=1.284) каде е регистриран и највисок специфичен морталитет – Мт=327,6/100.000 жители, слично како и во текот на 2021 година, кога најголем број на смртни случаи се регистрира исто така кај возрасната популација над 60 години (n=4.258), каде исто така се регистрира и највисок специфичен морталитет – Мт=979,0/100.000 жители.

Регистрирани се 832 (60,1%) смртни случаи кај лица од машки, а 553 (39,9%) од смртните случаи се кај лица од женски пол.

Од починатите, кај 1.294 (93,4% од лицата за кои има податок) се регистрирани коморбидитети, најчесто кардиоваскуларна болест, дијабет и белодробна болест.

Од пријавените случаи, 13,5% починале во вонболнички услови, а 86,5% починале во болница, за време на хоспитализација.

Во 2022 година не се регистрирани смртни случаи кај бременни жени и здравствени работници.

9.3. Акутна флакцидна парализа (АФП)

Во текот на 2022 година, до Институтот за јавно здравје не е пријавен ниту еден случај на акутна флакцидна парализа.

**Институт за јавно здравје на Република Северна Македонија
Оддел за епидемиологија на заразни заболувања**

ПРИЛОГ

ТАБЕЛА 1. Пријавени заразни заболувања и исход на заболувањето во Република Северна Македонија во 2022 година, по Центри за јавно здравје и подрачни единици

ТАБЕЛА 2. Пријавени заразни заболувања во Република Северна Македонија, по возраст, пол и исход на заболувањето во 2022 година

ТАБЕЛА 3. Пријавени заразни заболувања во Република Северна Македонија, по месеци и исход на заболувањето во 2022 година

ТАБЕЛА 4. Регистрирани епидемии во Република Северна Македонија во 2022 година